

Čís. 1985.

Věcná příslušnost pro žalobu, domáhající se zajištění pohledávky zřízením zástavního práva na nemovitosti, řídí se výší pohledávky, jež se má zajistiti.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1922, R I 940/22.)

Žalobu, jež domáhala se zjištění, že žalovaná jest povinna dáti pro nedoplatek kupní ceny 50.000 Kč do zástavy dům a vydati listinu schopnou ku vkladu práva zástavního, zadala žalobkyně na okresním soudě, ocenivši předmět sporu na 5000 K. Žalovaná vznesla námitku věcné nepříslušnosti, již soud první stolice zamítl. **Důvody:** Předmětem sporu jest dle žaloby zjištění, že žalovaná jest povinna dáti pro nedoplatek kupní ceny 50.000 Kč do zástavy dům. Teprve jako důsledek tohoto zjištění žádá se v žalobě odsouzení žalované k podepsání vkladu schopné listiny na tutéž pohledávku. Není tedy předmětem sporu zajištění pohledávky nebo zástavní právo (§ 57 j. n.), nýbrž prohlášení vůle, po případě zjištění důvodu k tomuto prohlášení, a tedy je dáno žalobci dle § 59 j. n. na vůli, aby udal výši svého zájmu. Tuto výši udala žalobkyně na 5000 Kč, a není tedy možno, proti tomuto volnému ocenění ničeho namítati. **Rekursní soud** námitce věcné nepříslušnosti vyhověl a žalobu odmítl. **Důvody:** První soudce neprávem námitku věcné nepříslušnosti soudu zamítl, ježto se, jak stěžovatelka správně ve stížnosti uvádí, v tomto případě jedná pouze o zástavní právo a nikoliv o projev vůle, takže pro hodnotu sporného předmětu jest v tomto případě směrodatným pouze § 57 j. n. a nikoliv § 59 j. n., podle něhož nyní první soudce nesprávně rozhodl, že žalobkyni dáno jest na vůli, aby výši sporu určila. Poněvadž předmět zástavy, v tomto případě dům čp. 555 má nesporně větší cenu, nežli jest výše pohledávky 50.000 Kč, bylo jediné na tuto částku, tedy 50.000 Kč, předmět sporu oceniti. V důsledku toho jest okresní soud k projednání tohoto sporu věcně nepříslušným.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle obsahu žaloby a žalobního návrhu domáhá se žalobkyně knihovního zajištění své pohledávky zřízením zástavního práva na domě žalované, ku kterému se tato smlouvou zavázala, již však nyní splniti nechce. Předmětem žaloby není tedy pouhé zjištění povinnosti žalované, nýbrž samo plnění povinnosti té, totiž smluvené zajištění pohledávky žalobkyně hypotekou, žalované patřící. Jde tedy o spor, jež na prvním místě uvádí § 57 j. n. a je proto pro věcnou příslušnost rozhodnou výše pohledávky, jež má se zajistiti, totiž 50.000 Kč. Skutečné právo zástavní předmětem žaloby není, nýbrž jen osobní nárok na jeho zřízení (§ 451 obč. zák.).

Čís. 1986.

Rozšířením žaloby jest nárok zažalován a odčiněna jeho prekluse.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1922, R I 1168/22.)